

Trobar-se amb la

FERNANDO FLUXIA

"Vuit hienes amb figura humana", així qualifica Manuel Puchol, treballador jubilat de Transmediterránea, els assassins del seu fill, Manuel Ramon Puchol Pastor, de 33 anys, en mans de policies militars de Bolívia, el 9 de febrer proppassat.

L'alacantí Manuel Ramon Puchol, enamorat de les cultures pre-colombines, aprofitava les vacances per conèixer allò que més l'apassionava. Però hi trobà la tortura i la mort. Des del Brasil, va arribar el dia 9 de febrer proppassat a San Matías (Bolívia) buscant una festa tribal. A la vesprada d'aquell dia, va conèixer Romario, l'alcalde del poble, que li digué a tall d'advertència: "La vida ací té molt poc valor".

"Poc després de les deu de la nit —relata el pare de Puchol—, el meu fill torna a l'hotel, i s'hi presenten dos homes de paisà que li demanen diners i l'amenacen. El meu fill s'espanta i acudeix a la policia militar i els denuncia. Aleshores s'adona que les dues persones que l'han amenaçat són policies militars; són allí, davant seu. En aquell moment s'aterra totalment".

Manuel Ramon Puchol, funcionari destinat a la presó alacantina de Fontcalent, mai no hauria imaginat que acabava de trobar-se, cara a cara, amb els seus assassins. I que la seua mort era ja qüestió de minuts.

"El meu fill fugí ple de pànic per tractar de salvar la vida, corre cridant: 'Ajudeu-me!'. Però ningú no s'atreveix a donar-li ajuda. Entra en una casa, i el propietari obre al policia militar que el persegueix."

"Personalment, el sots-tinent Mejías, de paisà, l'immobilitza aplicant-li la porra al coll. Els vuit valents el trauen al carrer i li donen una pallissa mortal. El sots-tinent es desfoga destrossant-li els ronyons i els altres li colpegen allò que els ve a mà, tot el cos. S'acaba la diversió. El guàrdia Tomichi, amb

Manuel Puchol amb la foto del seu fill mort. La família té la intenció de presentar-se com a acusació particular en el judici contra els assassins.

nort, de vacances

FERNANDO FLUXIA

la porra agarrada amb les dues mans, descarrega un cop en el crani, que remata el meu fill. Després l'arrosseguen a la porquera, ja immòbil. Durant el 'viacrucis', gent del poble, entre ells el britànic Morrison —company de viatge del meu fill—, demana misericòrdia, però aquelles feres no en fan cap cas. El sots-tinent Mejías amenaça els testimonis amb la porra i els fa marxar, tot propinant potades i colps per assaciar els seus baixos instints”.

Una volta descrit l'assassinat, el jubilat Manuel Puchol entra en els tripijocs de la policia militar de San Matías, dirigida pel sots-tinent Mejías. Després de furar tots els diners de la víctima, volien fer creure que “el xicot estava alterat per ingestió de drogues i que el traslladarien a un hospital”. Tosca mentida, perquè Manuel Ramon Puchol ja era mort i els policies tractaven de guanyar temps per elaborar la seua versió del crim.

Mejías tracta primerament de passar el cadàver al sots-cap i al cap de la policia local, que es neguen a acceptar-lo. Es aleshores quan decideixen de dur-lo a l'hospital i allí, sota coacció de la policia militar, el forense redacta un certificat dient que, a més de colps, “a les fosses nasals es pot apreciar polsim de color blanc, amb hemorràgia”. “El metge —explica el pare de Manuel Ramon Puchol— va faltar a totes les obligacions no informant als superiors i guardant silenci fins al dia 22, quan se li presentà una comissió ciutadana formada per dos amics meus, desplaçats a Bolívia per fer-se càrrec del cadàver, la cònsol general d'Espanya, forenses i autoritats. El jutge, que va veure els fets des de la finestra, va creure que ‘era una baralla’.

Manuel Ramon Puchol era un enamorat de les cultures pre-colombines i aprofitava les vacances per conèixer allò que més l'apassionava. Mai no hauria pensat que aquesta afició el duria finalment a la mort.

I se n'anà a dormir tranquil·lament; després permeté que el cos fóra inhumat, al cap de deu o dotze hores d'haver mort, sense cap certificat de defunció ni registre.”

”Les germanes de la Caritat del convent de San Matías escriviren al cònsol d'Espanya a Santa Cruz de la Sierra, perquè en tinguera coneixement i ens poguera avisar. També feren una col·lecta per donar una sepultura un poc digna al meu fill”.

El testimoni Douglas James Morrison fou empresonat perquè es negà a declarar que Manuel Ramon Puchol havia mort per ingestió d'alcohol i drogues. Amb la declaració de Morrison, el crim queda clar. Segons l'informe del sots-tinent Rodomiro Rada Guzmán, cap de la policia fronterera, els fets són explicats amb bastant de claredat: presumptament, l'autor de la *golpiza* fou el sots-tinent Marco Antonio Mejías Alarcón.

“Aleshores —denuncia Manuel Puchol— em resulta incomprendible l'actitud del Govern de Bolívia i de les seues autoritats, i més incomprendible encara l'actuació de la nostra ambaixada i del Ministeri d'Afers Estrangers.”

”A mi, m'informen de l'assassinat del meu fill a través del director del Centre Penitenciari d'Alacant, on el meu fill treballa. El dia 15, al matí, em telefonen i em donen la notícia de la mort del nostre únic fill. Per tota informació, el director em dóna un fax incoherent i comença així la meua lluita per tractar de saber alguna cosa. El Ministeri d'Afers Estrangers m'envia, després de tres dies d'angoixa, el fax de l'informe forense. Més tard, em confirmen les informacions que jo ja tenia de la premsa boliviana i espanyola”.

Totes les despeses d'exhumació i del trasllat del cadàver de Manuel Ramon Puchol fins a Alacant pugen a dos milions de pessetes, i els familiars no han rebut cap ajuda del Ministeri. A més, el desig de la família de presentar-se com a acusació particular en el juí contra els assassins del fill tampoc no ha trobat resposta ministerial. Els pares de Puchol hauran de gratar-se la butxaca, si volen que es faça justícia, per més que el diputat popular Juan Antonio Montesinos haja formulat una pregunta al Consell Valencià per saber si aquest organisme col·laborarà en la defensa dels Puchol. Mentrestant, el Ministeri d'Afers Estrangers, tot i les afirmacions del ministre Solana dient que estaven al cas de l'afer, només s'ha comunicat amb la família Puchol per telèfon i perquè és el pare del jove mort qui paga les trucades.

Marià Sánchez Soler